

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

כבוד הרב

תיק

ב"ה

בבית הדין הרבני האזורי נתניה

לפני כבוד הדיינים:

הרב אברהם שינדלר, הרב רפאל י' בן שמעון, הרב יאיר לרנר

התובעת:

ת"ז

נגד
הנתבע:

ת"ז

הנדון: גירושין

החלטה

הוגשה בפנינו בקשת כבוד נשיא ביה"ד הגדול הגאון הרב יצחק יוסף שליט"א הראשל"צ הרב הראשי לישראל כדלהלן:

"לפני בקשת ב"כ הבעל להעביר את הטיפול בתיק לבי"ד אחר.

הבעל מלין על עיכוב במתן החלטות, וכן על "מדיניות מפלה כנגד הבעל המעלה חשש למשוא פנים, כלשונו". כראיה לטענות אלה מציין הבעל שורה של נתונים המדגימים לטענתו את הבעייתיות הקיימת לדבריו.

טרם קבלת החלטה בבקשה, אבקש מכבוד בית הדין האזורי בנתניה להעביר אלי בהקדם את התייחסותו לטענות שהועלו, לרבות הטענות ביחס לעבודת מזכירות בית הדין".

לפני מתן החלטה לגופה של הבקשה נקדים רקע לתיק זה:

ביום 9.12.2014, הבעל פתח תיק תביעת גירושין כנגד אשתו.

ביה"ד עוד בהרכבו הקודם קיים דיונים רבים בתביעה, שמע את הצדדים בהרחבה. הצדדים נחקרו, הובאו ראיות והוכחות וביה"ד בהרכבו החדש הוציא פסק דין בתביעה. פסק דין ארוך כ-42 עמודים.

ביה"ד בפסק דינו קבע שהבעל זנח את אשת נעוריו. מזה זמן רב הוא מתגורר בקביעות עם אשה אחרת, ועוד לפני כן בגד באשתו עם נשים נוספות. למעשה הבעל וב"כ לא הוכיחו כל עילה של ממש לחייב את אשתו בגט. על כן ביה"ד דחה את התביעה, וסגר את תיק תביעתו.

לאחר מכן (לאחרונה) פתחה האשה תביעת גירושין נגדית ותביעת כתובה וכן הגדלת מזונות, בתיקים אלו עדיין לא התנהלו דיונים.

למיטב זכרוננו עד לקבלת מסקנת פסק הדין בתיק הגירושין שפתח הבעל, ויותר מדויק לומר - עד לרגע זה, לא הועלו בפנינו ע"י מי מהצדדים כל תביעות לפסלות הרכב או בקשה להעביר את התיק לטיפול הרכב אחר, ובתיקים החדשים טרם התנהלו דיונים, על כן אין אנו יודעים מה הם הנימוקים לבקשתו.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בענין הטענה בדבר העיכוב במתן פסק הדין, אכן עקב השינויי בהרכב שהיה בשנה שעברה בתיק זה (שנים משלשת דייני ההרכב שישבו בעבר בתיק זה עברו לכהן בבתי דין אחרים) ביה"ד בהרכבו החדש לאחר דיון מסכם בתביעה, היה צריך להוציא את פסק הדין, על כן מתן פסק הדין התעכב. אולם כאמור לעיל, ביה"ד הוציא פסק דין ארוך ומנומק עובדתית והלכתית.

בענין התלונות כנגד המזכירות, בשיחה עם המזכיר הראשי נאמר לי שהענין הוא נקודתי וזניח וטופל ע"י המזכירות.

לביה"ד מוזר הדבר עד למאד, שאחרי שהבעל וב"כ הפסידו בתביעתם וביה"ד דחה את התביעה שהגישו, הם מבקשים להחליף את ההרכב שדן ופסק בתביעתם.

טענות פסלות אמורות לעלות תוך כדי דיונים. ולא לאחר שביה"ד סיים את מלאכתו ותוצאות פסק הדין ידועות לשני הצדדים.

באם הבעל לא מרוצה ממסקנת פסק הדין פתוחה הדרך בפניו לפנות לערעור בפני ביה"ד הגדול, כמקובל.

נציין, בקשה לפסילת הרכב אינה דבר שבשגרה ואינה דבר של מה בכך, הזכות לשבת בדין היא גם חובה לעשות כן גם כלפי הצדדים, וגם כלפי הציבור בכללותו. פסילת ההרכב יכולה אולי להיראות כפתרון קל אולם אין בכך פתרון ראוי. אסור לו לדיין לפסול עצמו בהיעדר עילת פסילה שבדין. פסילה שלא על פי הדין עומדת בניגוד לחובת הדיין לשבת בדין, היא גורמת לעיוות הדין, היא מכרסמת באמון הציבור בערכאה שדנה בעניינו, וברמת דייני בתי הדין הרבניים.

בשו"ת הרא"ש כלל ק"ז סימן ו' כתב גבי דיין המבקש להסתלק מן הדין, מאחר והדיין חושש לדין מרומה וז"ל:

"והיינו טעמא, דכיון שבא הדין לפני הדיין והוא אינו יכול לברר הדבר, אינו רשאי למשוך ידו מן הדין ויריבו הבעלי דינין זה עם זה. וכתוב: אמת ומשפט שלום וכו', כי על ידי המשפט יש שלום בעולם, ולכך נתנו כח לדיין לשפוט ולעשות מה שירצה אף בלא טעם וראיה, כדי לתת שלום בעולם".

גם החוק קבע כללים ברורים ועילות של ממש ע"מ להגיש ולהצדיק בקשה שכזו.

העילות שיש בהן כדי למנוע דיין מלשבת בדין הם כדלהלן.

סעיף 19א' מחוק הדיינים תשט"ו-1955 מונה עילות אלו:

19א. (א) דיין לא ישב בדין אם מצא, מיזמתו או לבקשת בעל דין, כי קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט.

(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), דיין לא ישב בדין בידעו שמתקיים אחד מאלה:

(1) צד להליך, בא כוחו או עד מרכזי, הוא בן משפחה של הדיין או שקיימת ביניהם קרבה ממשית אחרת;

(2) יש לדיין עניין כספי ממשי או עניין אישי ממשי בהליך או בתוצאותיו, בצד להליך, בבא כוחו או בעד מרכזי, או שלבן משפחה מדרגה ראשונה של הדיין יש עניין כספי ממשי או עניין אישי ממשי בהליך או בתוצאותיו, בצד להליך או בבא כוחו;

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

(3) בטרם התמנה לדיין היה הדיין מעורב באותו עניין הנדון בהליך שלפניו כבא כוח, כבורר, כמגשר, כעד, כיועץ מקצועי, כמומחה, או בדרך דומה אחרת;

בתיק שבפנינו ביה"ד התנהל בסבלנות רבה, אפשר לצדדים להעלות טענותיהם והוכחותיהם בהרחבה. ביה"ד אינו מכיר כלל את הצדדים, ובוודאי שלא נטה לצד זה או אחר.

אין בתיק זה כל עילת פסלות מכל העילות המנויות לעיל.

לאור כל האמור לעיל ביה"ד דוחה את הבקשה לפסילת ההרכב, אין לביה"ד כל ענין ממשי בתיק, וביה"ד בהחלטותיו היה מתון וסבלני ביותר בדין כלפי שני הצדדים וללא כל משא פנים לצד זה או אחר.

בתשובת הרא"ש כלל נ"ו סימן ט' כתב גבי דרישה לפסול דיין מחמת עילה של חשש למשוא פנים משום שהוא שונא של אחד הצדדים וזה לשונו:

"את אשר שאלת על אויב ושונא שפסולין לדון, אם הבעל דין אומר לאחד מן הדיינים שהוא שונאו או אוהבו של בעל דינו, אם יש להעמיד דבריו ויסתלק הדיין מלדונו, או אם צריך להביא ראיה על דבריו, וכתבת כי יש דיינים במקומך דוברי שלום עם רעיהם ורעה בלבבם, ואיך יוכל העני בעל דין להביא ראיה או עדים על שנאה שבלב.

תשובה. דע כי אין לנו אלא מה שאמרו חז"ל (סנהדרין כ"ז) אוהב ושונא שפסל ר' יהודה לעדות, מפרש בגמרא אוהב זה שושבינו, ושונא כל שלא היה עמו ג' ימים באיבה, ונחלקו חכמים על ר' יהודה בעדות, אבל בדין מודים דפסולין, וצריך הבעל דין לברר בעדים שלא דיבר עמו ג' ימים באיבה, אם אין הדיין מודה לו, אבל בדיבורו לא מהימן, דאם לא כן יפסול כל הדיינים, ושנאה שבלב לא תוכל להתברר ולא נחשדו ישראל על כך, ואף אם אינו שונאו כל כך הדיין מוזהר שלא לדונו לכתחילה, כדאמרין בכתובות לא לידון אינש לא למאן דרחים ליה ולא למאן דסני ליה, דרחים ליה לא חזי ליה חובה, דסני ליה לא חזי ליה זכותא, אבל אם הוא רוצה לדון אין בעל דינו יכול לפסלו".

והנה מדקדוק לשונו של הרא"ש מבואר, שצריך בעל-דין לברר בעדים שלא דיבר עמו ג' ימים באיבה, דמשמע רק אם לא דיבר עמו ג' ימים באיבה, אם הביא ראיה יכול לפוסלו. אבל אם אינו שונאו כל כך, אפילו הביא עדים אין יכול לפוסלו, וזאת מאחר ואין מכך כל ראיה לחשש ממשי למשוא פנים.

לסיכום האמור לעיל, ביה"ד דוחה את בקשת הבעל וב"כ להעברת התיק ו/או לפסילת הרכב ביה"ד.

באם הבעל לא מרוצה ממסקנת פסק הדין פתוחה הדרך בפניו לפנות לערעור בפני ביה"ד הגדול, כמקובל.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

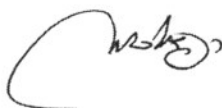
על המזכירות לשלוח החלטה זו לכבוד נשיא ביה"ד הגדול.

על המזכירות לצרף להחלטה זו גם את פסק הדין שנחתם ביום כ"ט כסלו תשע"ז 4/12/16 שהוצא בתביעת הגירושין שהגיש הבעל וב"כ.

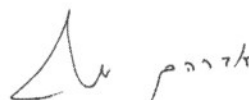
ניתן ביום ד' באדר התשע"ז (02/03/2017).

הרב יאיר לרנר

הרב רפאל י' בן שמעון

הרב אברהם שינדלר

העתק מתאים למקור

הרב אלון ארביב, המזכיר הראשי

נחתם דיגיטלית ע"י הרב רפאל י' בן שמעון בתאריך 02/03/2017 10:33